

УДК 347.9

Кириченко В.О., студентка гр. 081-21-2 ННІГСН
Науковий керівник: Блінова Г.О., д.ю.н., професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права
(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ВІДСУТНІСТЬ ЄДИНОГО ПОРЯДКУ ФОРМУВАННЯ ТА ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО РІЧНОГО ПЛАНУ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК ПРОСТІР ДЛЯ ЗЛОВЖИВАНЬ (НА ПРИКЛАДІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННОГО КАТАЛОГУ)

В наслідок повномасштабного вторгнення система публічних закупівель України наповнилась різноманітними інноваційними рішеннями, задля полегшення функціонування державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій різних форм власності.

Зокрема законодавець зобов'язав замовників, які здійснюють закупівлі лікарських засобів та медичних виробів проводити процедуру закупівлі з використанням електронного каталогу [1].

Таке рішення має ряд переваг, зокрема швидкі строки проведення публічної закупівлі, мінімізація корупційного ризику, створення бази кваліфікованих постачальників, що дозволяє економити не тільки бюджетні кошти та час, а і людський ресурс.

Задля нівелювання зловживання Замовниками з обрання характеристик товару, їх допустимих значень було впроваджено ряд обмежень.

Зокрема при формуванні запиту пропозицій постачальників замовник може звузити характеристики товару, обравши ті чи інші параметри із запропонованих адміністратором електронного каталогу (наприклад, розмір, колір, торгову марку тощо) в межах специфікації товару виключно якщо вартість предмета закупівлі товару є меншою ніж 500 тис. гривень [2].

Проте замовник не може самостійно визначати інформацію про характеристики товару та їх допустимі значення у разі проведення закупівлі через електронний каталог щодо предмета, очікувана вартість якого перевищує 500 тисяч грн. [3].

Така заборона є напрочуд ефективною оскільки дозволяє уникнути дискримінації учасників, що продають товар з новим для ринку України торговим найменуванням меншою ціною але високими якісними показниками.

Впровадження даного обмеження має ряд прогалин. Розмежування запиту пропозицій постачальників з оголошеною вартістю менше 500 тис. грн і більше 500 тис. грн відбувається на етапі проведення процедури закупівлі і ігнорує етап планування процедури закупівлі.

Таким чином згідно до плану закупівель на 2024 рік Комунальне некомерційне підприємство «Херсонська міська клінічна лікарня імені Є.Є. Карабашева» Херсонської міської ради запланувала проведення трьох процедур закупівель запит пропозицій постачальників в межах однієї категорії товару ДК 021:2015:33750000-2: Засоби для догляду за малюками, оприлюдненням оголошення про проведення процедури закупівлі в один і той самий день 26.04.2024 року і з оголошеною вартістю закупівлі менше 500 тис. грн кожна. Не дивлячись на те, що загальна вартість трьох закупівель сягає більше 1 млн. 400 тис. грн. замовник отримав можливість суттєво звузити характеристики закупуваного товару [4; 5; 6].

На час дії воєнного стану регламентовано, що замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі

відкриті торги/використання електронного каталогу (у разі закупівлі товару) [7].

За своєю суттю це положення спрямоване на заборону уникнення проведення неконкурентної процедури закупівлі (укладення прямого договору) на великі суми бюджетних коштів. Проте запит пропозицій постачальників з оголошеною вартістю менше 500 тис. грн і більше 500 тис. грн є єдиним видом процедури закупівлі, закупівлею з використанням електронного каталогу.

Оскільки проведення процедур закупівель починається з формування річного плану згідно до потреб Замовника, то будь-які рішення щодо закупівлі, у тому числі щодо визначення потреби та способів здійснення закупівлі, приймаються замовником самостійно з дотриманням принципів здійснення публічних закупівель та дотриманням вимог законодавства в цілому.

Відповідно в описаному випадку вбачається, що замовник сформував річний план закупівель згідно до єдиної потреби проте без належного обґрунтування зловжив своїм правом і здійснив поділ закупівлю однієї категорії товару на три процедури.

Швидкі зміни у електронній системі закупівель потребують швидкої реакції Законодавця щодо питань внесення змін до законодавства про публічні закупівлі з метою заповнення прогалин між законодавчим регулюванням електронної системи до внесення змін і викликами, які виникають після впровадження нових технологій у систему.

З огляду на виявлену проблематику, відсутність нормативно-правових актів, які детально регламентують порядок формування річного плану закупівель з метою уникнення прогалин законодавства, визначення переліку порушень на етапі формування річного плану закупівель ми пропонуємо розробити порядок формування потреби замовників, розробки річного плану закупівель і внесення змін до нього.

Список використаних джерел:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 07 липня 2023 року №686 «Про внесення змін до особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/686-2023-%D0%BF#Text>

2. Лист Міністерства економіки України від 20.11.2023 року №3323-04/62708-06 «Щодо внесення змін до особливостей здійснення публічних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» URL: <https://document.vobu.ua/doc/22646>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2023 року №1135 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822 і від 12 жовтня 2022 р. № 1178» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-2023-%D0%BF#n24>

4. Оголошення про проведення закупівлі. Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-04-26-008469-a>

5. Оголошення про проведення закупівлі. Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-04-26-010479-a>

6. Оголошення про проведення закупівлі. Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-04-26-011030-a>

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року №1178 «Особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF#Text>